

Aan het lid van Provinciale Staten,
mevrouw J.C. Voerman

Datum : **26 FEB. 2019**
Documentnr. : 2019-007161/9/A.24
Dossiernummer : K13623
Behandeld door : J. Tolsma
Telefoonnummer : (050)316 4978
Antwoord op : uw brief van 28 januari 2019
Bijlage :
Onderwerp : Schriftelijke vragen over het rapport over zware metalen in het Eems Dollard Estuarium

Geachte mevrouw Voerman,

In deze brief beantwoorden wij uw schriftelijke vragen over het rapport zware metalen in het Eems Dollard Estuarium zoals u die ons heeft gesteld in uw brief van 28 januari jl.

1. Kunt u uitleggen waarom het onderzoek zich beperkt tot deze vier metalen? Zegt dit volgens u voldoende over de totale belasting van het gebied?

Ad 1

De onderzochte metalen zijn arseen, cadmium, kwik en lood. In overleg met de betrokken partijen, Natuur- en Milieufederatie Groningen, Groningen Seaports en Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta, is gekozen om het onderzoek te beperken tot deze vier metalen. Deze vier stoffen zijn ook genoemd in de Europese luchtkwaliteitsregelgeving¹. Zij worden tevens genoemd in de emissie-eisen van afvalverbrandingsinstallatie (EEW) en de kolencentrale (RWE). Het lag niet in de scope van het onderzoek om uitspraken te doen over de totale belasting van het gebied, maar om de bijdrage van bedrijven aan de belasting van de vier zware metalen op het gebied te bepalen.

2. In het onderzoek wordt gekeken naar metalen in hun pure vorm terwijl bekend is dat juist metaalverbindingen veel giftiger kunnen zijn. Ook zijn PAK's en TBT (Tributyltin tot 2003 gebruikt op onderkant van schepen tegen de aangroei van algen) niet meegenomen, net zomin als het effect van de invloed van de scheepvaart. Vindt u met ons dat het onderzoek hierdoor beperkt is en geen goed beeld geeft van de huidige toestand van het Eems-Dollard-estuarium? Graag een onderbouwd antwoord.

Ad 2

Het onderzoek heeft zich niet beperkt tot de metalen in pure vorm, maar de aanwezigheid van de metalen zijn uitgedrukt als de pure vorm. De gevonden vrachten zijn dus weergegeven als metaal + metaalverbindingen, uitgedrukt in de pure vorm. Dit is een gebruikelijke notatievorm.

De scope van het onderzoek heeft zich beperkt tot de bijdragen van zware metalen afkomstig van lokale bedrijven. In het kader van Economie en Ecologie in balans (E&E) zijn gesprekken gevoerd met de ketenpartners in het gebied. Gedurende het E&E traject is met alle ketenpartners overeengekomen dat het

¹ Kwik wordt wel genoemd in de Europese regelingen maar er zijn voor kwik geen immissienormen vastgesteld.

onderzoek gericht moet zijn op de bijdrage van de lokale bedrijven voor wat betreft de in het rapport onderzochte zware metalen. Aangezien de invloed van de scheepvaart niet als zodanig is geagendeerd in het E&E traject, is dit niet meegenomen in het onderzoek.

- 3. *Het zijn vooral de dieren die bovenaan de voedselketen staan waar giftige metalen zich in ophopen. In dit onderzoek is gekozen om mosselen te gebruiken om de concentratie metalen in biota aan te tonen. Acht u het waarschijnlijk dat wanneer er voor een organisme was gekozen dat boven aan de voedselketen staat er andere (hogere) waarden waren aangetroffen? Kunt u uw antwoord motiveren?***

Ad 3

Het is een bekend verschijnsel dat stoffen in de voedselketen blijven. Echter, het aantal beschikbare bronnen om het effect op de voedselketen te bepalen is beperkt bij het uitvoeren van een bureauonderzoek. De keuze voor mosselen is dan ook consistent met de op dit moment aanwezige literatuur over dit onderwerp. Dit wordt geïllustreerd door het onderzoek Quality Status Report 2009² en publicaties van het Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ), waar ook met deze parameters (mosselen) onderzoek is uitgevoerd. Er is onderzoek verricht op 12 locaties in de Waddenzee vanaf West-Nederland tot Denemarken gedurende de jaren 1988 tot en met 2007. Gegevens met betrekking tot hoger in de voedselketen voorkomende organismen waren in het kader van het onderzoek niet beschikbaar.

- 4. *In dit rapport is er vanuit gegaan dat historische gegevens een redelijk beeld geven van de huidige situatie in het gebied, maar de grote industrie is daar vooral recentelijk actief. Vindt u dat het aandeel aan metalen die bedrijven uitstoten hiermee voldoende kan worden aangetoond? Kunt u uw keuze verduidelijken en onze vraag onderbouwd beantwoorden?***

Ad 4.

Ja, het aandeel aan metalen die bedrijven uitstoten kan hiermee voldoende worden aangetoond. De huidige grote industrie dient tegenwoordig, mede door Europese regelgeving, te voldoen aan veel strengere eisen dan de eisen waar met vroeger aan diende te voldoen. Voor strengere emissie-eisen dienen emissie-reducerende technieken te worden geïnstalleerd. Daarnaast worden deze emissies gemonitord op de werking van deze technieken.

- 5. *Alleen de gegevens van bedrijven die volgens de PRTR-richtlijnen lozingen moeten melden, zijn meegenomen in de schatting van de hoeveelheid metalen die bedrijven in het estuarium lozen. Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat ook de som van lozingen van bedrijven die onder een bepaalde waarde blijven een significant effect kunnen hebben?***

Ad 5:

In het onderzoek is gebruikt gemaakt van de gegevens uit openbare databases en dat zijn de data uit de E-PRTR. Dit gaat dan om bedrijven die milieujaarverslag plichtig³ zijn en een emissie hebben die hoger is dan de rapportagedrempel. Het rapport vermeldt de relevante emissies van de relevante bedrijven. We zijn van mening dat dit een voldoende accuraat beeld geeft van de omvang van de emissies.

- 6. *Op 9 januari 2019 stond er een bericht over het onderzoek in het Dagblad van het Noorden. Hierin geeft NMF medewerker Erik de Waal aan dat er vooral door gebrek aan Duitse bedrijfsgegevens geen goed beeld geschetst kan worden en dat Duitse bedrijven hier op aangesproken dienen te worden. Wat vindt u van deze uitspraak? Graag een uitgebreide toelichting. Bent u bereid de dialoog aan te gaan met de Duitse collega's? Graag een gemotiveerd antwoord.***

Ad 6:

De beschouwing van de medewerker van de Natuur- en Milieufederatie Groningen was breder dan de vraagstelling van het genoemde onderzoek. De Natuur en Milieufederatie Groningen was partner in het onderzoek en onderschrijft de conclusies uit het onderzoek. Naar aanleiding van het artikel hebben wij contact

² http://www.waddensea-secretariat.org/sites/default/files/downloads/05.1-hazardous-10-03-14_0.pdf

³ Verslagplichtig zijn categorieën van bedrijven die op basis van de Europese EPRTTR verordening zijn aangewezen als rapportage plichtig bedrijf.

opgenomen met de directeur van de Natuur- en Milieufederatie en die bevestigt het voorgaande. Uiteraard zijn wij altijd bereid om de dialoog aan te gaan met de Duitse collega's.

- 7. Is het college het met ons eens dat om een goed beeld te krijgen van de huidige toestand van het Eems-Dollard estuarium er beter onderzoek had kunnen worden verricht naar welke metalen en andere giftige stoffen er precies in het Eems-Dollard gebied voorkomen en welke invloed deze hebben op het ecosysteem in het gebied? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid hiervoor aanvullend onderzoek te laten uitvoeren op basis van actieve meetgegevens?**

Ad 7:

Wij onderschrijven de conclusies uit het onderzoek en delen de conclusie van de Partij van de Dieren niet, dat het onderzoek tekort schiet in het in beeld brengen van de bijdrage van de lokale bedrijven aan de algehele belasting in het Eems-Dollard estuarium. Wel zijn wij het met u eens dat het waardevol is om actuele meetgegevens te gebruiken om dit onderzoek periodiek te actualiseren en om die reden worden de in dit onderzoek onderzochte metalen, naar verwachting in maart 2019, opgenomen als indicator in onze provinciale milieumonitor (www.destaatvangroningen.nl).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, locosecretaris.